

האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עוה"ד שרון אברהם ויס ואח'
טל': 03-5608185, פקס: 03-5608165

העותרת

נ ג ד

1. שירות התעסוקה
2. משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים

המשיבים

תוגבה מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת כב' השופטת פרוקצ'יה מיום 24.7.07, מתכבדים המשיבים להגיש תגובה מטעמם לעתירה, כדלקמן:
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרת למתן צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם "מדוע לא יקיימו את חוזר 22/99 של המשיב 1, האוסר לפרסם בלשכות שירות התעסוקה הצעות עבודה מפלות". כמו כן מבקשת העותרת, כי יינתן צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם "מדוע לא יחייבו את פקידי לשכות שירות התעסוקה לדווח לאגף אכיפת חוקי עבודה שבמשיב 2 על מעסיקים, המעבירים לידיהם הצעות עבודה, הכוללות דרישות מפלות".
3. המשיבים יבקשו להודיע, כי ביום 1.8.07 נכנס לתוקפו נוהל חדש בשירות התעסוקה אשר יש בו, לטעמם של המשיבים, כדי ליתר את העתירה.
4. עניינו של נוהל "איסור הפליה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות" הינו בהסדרת הטיפול של המשיב 1 במקרים בהם מתעורר חשש לכאורה שמעסיק מבקש לפרסם הזמנה לעבודה אשר נגועה בהפליה פסולה.
5. הנוהל האמור קובע, כי הזמנת מעסיק שתנאיה מפלים, על פניהם, לא תירשם במערכת ההשמה עד לעריכת בירור בהתאם לנוהל. בעת קבלת ההזמנות מן המעסיקים, יבדוק

המשיב 1 דרישות מפלות של גיל, מין, גזע, דת, ארץ מוצא, מוגבלות, השקפה או מפלגה, נטייה מינית, מעמד אישי, הריון, טיפול פוריות, טיפול פוריות חוץ גופית, הורות או שירות צבאי ומילואים.

6. בהתאם להוראות הנוהל, על המעסיק המבקש לפרסם דרישה המפלה, על פניה, להוכיח שדרישתו מתחייבת מאופייה וממהותה של המשרה. בהתאם, על שירות התעסוקה לבחון את צדקת הדרישה המפלה ולקבוע האם אמנם מדובר בהפליה פסולה או שמא מדובר בדרישה מוצדקת המתחייבת מאופי העבודה, או התפקיד, טרם פרסום המודעה.

7. אם יתברר כי הדרישה החשודה כמפלה מתחייבת מאופי העבודה המוצעת, ההזמנה תירשם. כמו כן, תירשם תרשומת הבירור עם המעסיק.

8. לעומת זאת, אם יעלה כי אכן מדובר בדרישה מפלה אשר אינה מתחייבת מאופי העבודה המוצעת או מאופי ומהות התפקיד קובע הנוהל, כי פקיד ההשמה יעמיד את המעסיק על חומרת העניין ועל היות הדרישה המפלה פסולה ומנוגדת לחוק. כמו כן יצביע פקיד ההשמה בפני המעסיק על הצורך בתיקון ההזמנה ורישומה בלא דרישה מפלה. סירב המעסיק לשנות את תנאי ההזמנה ולבטל את הדרישה המפלה, תידחה ההזמנה ולא תירשם במערכת של המשיב 1.

העתק נוהל "איסור הפליה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות" מצורף ומסומן מש/1.

9. בעקבות הכנסתו לתוקף של הנוהל החדש, עמדת המשיבים הינה כי העתירה התייתרה ודינה להידחות.

10. בשולי הדברים יבקשו המשיבים להתייחס לסעד השני המבוקש בעתירה, דהיינו, בקשת העותרת כי המשיב 1 ידווח לאגף אכיפת חוקי עבודה שבמשיב 2 על "מעסיקים המעבירים לידיהם הצעות עבודה, הכוללות דרישות מפלות". בנסיבות העניין, ובעקבות הנוהל החדש, סבורים המשיבים כי גם סעד זה התייתר.

11. יצוין, כי סעיף 42א לחוק שירות התעסוקה קובע, כי "לא יפרסם הזקוק לעובדים מודעה ברבים בדבר הצעת עבודה שיש בה משום הפליה כאמור בסעיף 42". בהקשר זה מוסיף סעיף 77א לחוק זה, כי הזקוק לעובד העובר על הוראות סעיף 42א, דינו כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

12. כאמור, במסגרת הנוהל החדש לפיו פועל כיום המשיב 1, לא מתפרסמות הזמנות הכוללות דרישה מפלה, אלא אם כן המעסיק הוכיח שמדובר בדרישה שמתחייבת מאופי העבודה המוצעת. על כן, לא מתפרסמת כיום, על ידי שירות התעסוקה, הזמנה לעבודה העוברת על חוק שירות תעסוקה, התשי"ח-1958 (להלן – "חוק שירות התעסוקה") או חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

13. בנסיבות אלה, עמדת המשיבים הינה כי מדיניותו החדשה של המשיב 1 מגשימה את תכליתו של חוק שירות התעסוקה והמטרה של מניעת הפליה פסולה בשליחה לעבודה.
14. לאור האמור, אין המשיבים סבורים שנתר טעם לדווח על מעסיק שביקש לפרסם הודעה שכללה דרישה מפלה, מקום בו ההזמנה לא התפרסמה בפועל וכל שנתר, אם בכלל, היא כוונתו התחילית של המעסיק לפנות לשירות התעסוקה כדי להביא לפרסום שלא יצא מן הכח אל הפועל לאחר שהמשיב 1 הבהיר למעסיק את אי החוקיות שבפרסום.
15. לא למותר לציין, כי מקום בו זקוק לעובד מפרסם הזמנה לעבודה שכוללת דרישה מפלה שלא באמצעות שירות התעסוקה, בין באופן בלתי אמצעי ובין באמצעות לשכה פרטית, הרי שבסמכות מינהל ההסדרה והאכיפה שבמשיב 2 לאכוף את הדין הפלילי וכן לנקוט בהליכים מינהליים נגד לשכה פרטית המקבלת רישיון לפי הפרק הרביעי לחוק שירות התעסוקה.
16. בנסיבות אלה, ובעקבות גיבוש הנוהל החדש על פיו פועל כיום המשיב 2, עמדת המשיבים הינה כי העתירה, על שני ראשיה, התייתרה.
17. אשר על כן, לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה.

היום, כ"ג אדר ב תשס"ח
30 מרץ 2008

דניאל מארקס
עוזרת לפרקליט המדנה

שירות התעסוקה		 שירות התעסוקה הישראלי
נהלים		
תחולה: 01.08.2007	תת נושא: הזמנות עבודה	
מס' הנוהל:	שם הנוהל: איסור הפלייה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות	
דף I	מחורף 4	

1. כללי

1.1 אחד מתפקידיו העיקריים של שירות התעסוקה הינו בהשמת עובדים ובהפנייתם למעסיקים לשם קליטתם בעבודה מתאימה. מלאכת ההשמה, אמורה להיעשות ללא משוא פנים ואו הפלייה ובצורה עניינית, במיוחד כשהיא נעשית ע"י השירות כתאגיד ציבורי וממלכתי.
נוהל זה בא להסדיר את הטיפול במקרים בהם מתעורר חשש לפאוריה להפליה פסולה בשליחה לעבודה ובהפניה להכשרה מקצועית.
הנוהל הוכן גם על רקע הרגישות הציבורית הרבה שיש לנושא איסור ההפליה שבא לידי ביטוי במספר חיקוקים:

1.2 **חוק שירות התעסוקה התשי"ח - 1958:**

איסור ההפליה בשליחה לעבודה מעוגן ב סעיף 42 (א) לחוק שירות התעסוקה בו נקבע חד משמעית כי - "בשליחה לעבודה לא תפלה לשכת שירות התעסוקה אדם לרעה בשל גילו, מינו, גזעו, דתו, לאומיותו, ארץ מוצאו, מוגבלותו, השקפתו או מפלגתו, ולא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל אלה, בין אם העובד נשלח לעבודה על-ידי שירות התעסוקה ובין אם לאו."

1.3 **חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988:**

סעיף 2(א) לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 קיבל קובע כדלקמן -
"לא יפלה מעביד בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הרוח, טיפולי פוריות, טיפולי הפריה חוץ-גופית, היותם הזרים, גילם, גזעם, דתם, לאומיותם, ארץ מוצאם, השקפתם, מפלגתם או שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם הצפוי בשירות מילואים כהגדרתו בחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986, לרבות מחמת תדירותו או משכו, בכל אחד מאלה:

- (1) קבלה לעבודה;
- (2) תנאי עבודה;
- (3) קידום בעבודה;
- (4) הכשרה או השתלמות מקצועית;
- (5) פיטורים או פיצויי פיטורים;
- (6) הטבות ותשלומים הניתנים לעובד בקשר לפרישה מעבודה.

1.4 על שירות התעסוקה חל איסור להפלות בשליחה לעבודה. בין אם ההפליה - מקורה בפעילות השירות ובין אם השירות מתבקש להיענות לדרישות מפלות מצד מעסיקים.

שירות התעסוקה נהלים

תחולת: 01.08.2007	תת נושא: הזמנות עבודה	נושא : מעסיקים
מס' הנוהל:	שם הנוהל: איסור הפלייה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות	
מחוז 4	דף 2	

2. מטרה

הגדרת תהליכי רישום הזמנה לעבודה וראו להכשרה מקצועית-
הזמנת מעסיק שתנאיה מפלים על פניהם - לא תירשם במערכת השמה, עד לעריכת בירור, כמפורט בנהל
זה.

מעביד המפרסם דרישה שעל פניה מפלה - עליו נוטל הנטל להוכיח שדרישתו זו מתחייבת מאופייה
 וממהותה של המשרה. על שירות התעסוקה לבחון את צידקת הדרישה המפלה ולקבוע אם אמנם המדובר
 בהפליה פסולה או בדרישה מוצדקת המתחייבת מאופי העבודה, או התפקיד טרם הקלדתה במחשב.

3. אחריות, סמכות ותחולת הנוהל

- 3.1 ביצוע הנוהל – מנהלי לשכות, מנהלי מחוזות ואגף המעסיקים
- 3.2 אכיפת הנוהל – סמנכ"ל השמה בשירות התעסוקה
- 3.3 קביעת מדיניות ואישור הנוהל – מנכ"ל השירות
- 3.4 תחולת הנוהל 01.08.2007

4. הוראות הנוהל

4.1 קבלת הזמנה לעובדים

- 4.1.1 קבלת הזמנה על-פי נוהל (פקס, טלפון, דואר אלקטרוני או שיווק)
- 4.1.2 בדיקת ההזמנה לדרישות מפלות של גיל, מין, גזע, דת, לאומיות, ארץ מוצא, מוגבלות, השקפה
 או מפלגה, נטייה מינית, מעמד אישי, הריון, טיפול פוריות, טיפולי הפריה חוץ-גופית, הורות
 או שירות צבאי ומילואים.

4.2 רישום הזמנה

- 4.2.1 הזמנה שאינה מגלה על פניה דרישות מפלות כמפורט בחוק – תירשם במערכת השמה.
- 4.2.2 הזמנה המפלה על פניה, מצריכה עריכת בירור עם המעסיק – על מתאם ההשמה לקבוע האם
 הדרישה המפלה מוצדקת ומתחייבת מאופיו וממהותו של התפקיד. (נספח א')
- 4.2.3 במידה וחדרישה המפלה מתחייבת מאופי העבודה המוצעת – תירשם ההזמנה עם הדרישה בשדה
 ההערות ועריכת תרשומת הבירור עם המעסיק לרבות תאריך וזמן שיתה, השם ותפקידו של
 המזמין ותוצאות הבירור.

שירות התעסוקה נהלים

תחולה: 01.08.2007	תת נושא: הזמנות עבודה	נושא : מעסיקים
מס' הנוהל:	שם הנוהל: איסור הפלייה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות	
דף 3	מנתן 4	

4.2.4 במידה ונקבע שהדרישה המפלה אינה מתחייבת מאופי העבודה המוצעת או מאופי ומהות התפקיד – יעמיד פקיד החשמה את המעביד על תומרת העניין ועל היות הדרישה המפלה – פסולה ומנוגדת לחוק ויצביע בפניו על הצורך בתיקון ההזמנה ורישומה בלא דרישה מפלה.

4.2.5 סירב המעביד לשנות את תנאי ההזמנה ולבטל את דרישתו המפלה – תידחה ההזמנה ולא תירשם.

4.3 דיווח על הדרישה המפלה

4.3.1 מרכזי הזמנות ידווחו, לסגן מעסיקים במחוז, על כל מקרה שמעסיק מציב דרישות מפלות סגן מעסיקים יידרש לאשר רישומה של דרישה מפלה, רק אם שוכנע כי דרישה זו מתחייבת ממהות התפקיד.

4.3.2 במקרה של ספק לגבי הקביעה האם הדרישה רלבנטית לתפקיד הנועד יועבד העניין ליועץ המשפטי לשם החלטה.

4.4 הפניית דו"שי עבודה

4.4.1 יש ליהדע את דורשי העבודה הנתקלים בתופעות של הפליה מצד מעסיקים, בעניין זכויותיהם ודרכי הפעולה העומדות בפניהם.

5. נספחים מצורפים

נספח א' – טופס סיכום בירור עם המעסיק

שירות התעסוקה נהלים

תחולה: 01.08.2007	תת נושא: הזמנת עבודה	נושא: מעסיקים
מס' הנוהל:	שם הנוהל: איסור הפלייה בשליחה לעבודה ורישום הזמנות	
דף 4	מחצית 4	

נספח א'

בירור עם המעסיק לגבי דרישה מפלה בהזמנת עובדים

שם המעסיק _____ שם ותפקיד המזמין: _____
 כתובת _____ טלפון: _____

תוכן הדרישה המפלה: _____

מהות התפקיד: _____

תוצאת הבירור: _____

החלטה: _____

שם ותפקיד עורך הבירור

תאריך
